

GIMNASTYKA BUZI I JĘZYKA - GRY I ZABAWY

LOGOPEDYCZNE

Propozycje zabaw i ćwiczeń, które można prowadzić z dzieckiem w domu

➤ ZABAWY I ĆWICZENIA WARG, POLICZKÓW

Minki - naśladowanie min:

- wesolej - płaskie wargi, rozciągnięte od ucha do ucha, uśmiech szeroki,
- smutnej - podkówka z warg, obrażonej - wargi nadęte,
- zdenerwowanej - wargi wąskie.

Całuski - przesyłanie całusków, wargi wysunięte do przodu, cmokanie.

Rybka - wysuwanie warg do przodu i rozszerzanie na końcu jak u ryb.

Zły pies - naśladowanie złego psa, unoszenie górnej wargi, wyszczerzanie zębów, warczenie psa.

Gorąca zupa - dmuchanie na złożone w kształcie talerza ręce.

Echo - dobitne wymawianie za rodzicem samogłosek a, o, e, u, y, i

Kotki - dziecko robi pyszczek (wargi do przodu) i przesuwa nim w prawą i w lewą stronę. Kotek ma wąsy i nimi porusza (między wargami dziecko trzyma słomkę). Kot ziewa, oblizuje się itp.

Masaż warg - nagryzanie zębami wargi dolnej, potem górnej.

Baloniki - nabranie powietrza i zatrzymanie go w wydętych policzkach, przesuwanie powietrza z jednego policzka do drugiego, balon pękł - dziecko palcami uderza w policzki.

Zajęczy pyszczek - wciąganie policzków do jamy ustnej.

Motorek - parskanie wargami, naśladowanie odgłosu motoru, traktora.

Wzywanie pomocy - wyraźne wymawianie samogłosek w parach: e-o -naśladowanie karetki pogotowia, i-u - naśladowanie policji, e-u - naśladowanie straży pożarnej.

➤ ZABAWY I ĆWICZENIA JĘZYKA

Kotki - kotek pije mleko (szybkie ruchy języka w przód i w tył, kotek oblizuje się (czubek języka okrąża szeroko otwarte wargi).

Zmęczony piesek - dzieci naśladowują pieska, który głośno oddycha i język ma mocno wysunięty na brodę.

Sięgnij jak najdalej - kierowanie języka do nosa, do brody, w prawą i w lewą stronę.

Szczoteczka - język to szczoteczka do zębów, która po kolei czyści zęby górne od strony zewnętrznej i wewnętrznej, a następnie zęby dolne z obu stron. W trakcie zabawy naśladujemy płukanie buzi wodą powietrze z jednego policzka przechodzi do drugiego itp.

Język na defiladzie - język maszeruje jak żołnierz:

- na raz - czubek języka na dolną wargę,
- na dwa - czubek języka do prawego kącika ust,
- na trzy - czubek języka na górną wargę,
- na cztery - czubek języka do lewego kącika ust.

Cyrkowiec - język próbuje wykonać różne sztuczki np.:

- górkę - czubek języka oparty o dolne zęby, środek się wybrzusza,
- rurkę - przez którą można wdychać lub wydychać powietrze,
- szpilkę - układanie wąskiego języka,
- wahadełko - przesuwanie językiem do kącików ust w stronę prawą i lewą język nie dotyka warg.

Łyzeczka - unoszenie przodu i boków języka.

Łopatka - wysuwanie płaskiego i szerokiego języka, itp.

Koniki - czubek języka uderza o podniebienie i opada na dół. Raz konik idzie wolno, to biegnie, parska, śmieje się iha, iha.

Żabka - dziecko z talerzyka zbiera płatki kukurydziane za pomocą czubka języka, stara się wyciągnąć długi język, jak u żaby.

Język masażysta - czubek języka masuje delikatnie podniebienie, dziąsła na górze i dole, wargi, policzki od środka, próbuje rysować kreseczki, kółeczka.

➤ ZABAWY I ĆWICZENIA SZCZĘKI DOLNEJ

Naśladowanie ziewania.

Wąchanie kwiatów - duży wdech nosem i wydech ustami z jednoczesnym wymawianiem głoski aaa (jako zachwyt), ooo (jako zdziwienie).

Chwytywanie górnej wargi dolnymi zębami. Opuszczanie i unoszenia dolnej szczęki. Wymawianie szerokiego „a” i przechodzenie do wymawiania „a” połączonego z głoską „s” (aaas).

➤ ĆWICZENIA ODDECHOWE

Dmuchanie na wiatraczki, piłeczki pingpongowe - ćwiczymy siłę wydechu.

Dmuchanie na papierowe zabawki zawieszane na nitce. Dmuchanie na różne zabawki pływające w wodzie.

Zdmuchiwanie papierków, waty z gładkiej powierzchni a następnie z powierzchni chropowatej.

Dmuchanie na paseczki papieru - zabawy z wiatrem (wicherek, wiatr, huragan - różna siła dmuchania).

Przenoszenie za pomocą słomki kawałków papieru (poprzez zasysanie) z jednego miejsca do drugiego, można przenosić różne rzeczy, które się dają podnieść np. zaschnięte listki.

Bulgotać wodą w kubeczku przez słomkę,

Utrzymywanie oddechem bardzo lekkich przedmiotów w powietrzu np. bańki, piórka.

Wąchanie, potem mocne kichnięcie.

Puszczanie baniek mydlanych, nadmuchiwanie balonów, dmuchanie w grające zabawki: flet, gwizdek, harmonijka.

„**Misio śpi**” - rozmawiamy szeptem by nie obudzić misia,

Huścimy zabawkę- dziecko leży na podłodze, ma zabawkę ułożoną na brzuchu, huścą ją przy pomocy oddechu; aby zabawka nie spadła, oddech musi być wolny i równy,

➤ **BAJKI ARTYKULACYJNE**

"Indianie"

Indianie wyruszają ze swojej wioski na polowanie. Żegnają się ze swoimi dziećmi (cmokając całujemy palce prawej ręki) i żonami (cmokając całujemy palce lewej ręki). Wsiadają na swoje konie i jadą (naśladujemy językiem tętent koński, zmieniając brzmienie przez inny układ warg) przez most (usta jak do „u” i klaskanie), a potem przez prerię (usta jak do „i” i klaskanie). Konie zmęczyły się (parskanie) i dają znak, że chcą pić: ihaha, ihaha, ihaha. Indianie zatrzymują swoje konie: prrrr... prrrr ... prrrr... Konie piją (ruchy języka z dołu do góry, naśladujące picie zwierzęcia). Nagle Indianie ujrzeni zwierzynę i strzelili z łuku. Zbliżała się noc, więc musieli rozpaścić ognisko. Nie mieli zapatek. Zaczęli od małej iskierki i musieli mocno dmuchać, żeby ognisko się rozpaściło (dmuchanie w złączone ręce). Upekli na ogniu zwierzynę i zrobili sobie ucztę (mlaskanie i oblizywanie szeroko otwartych ust). Po pewnym czasie zachciało im się spać (ziewanie) i zasnęli (chrapanie). Rano Indianie zwołali rozbiegane konie : a-e-o, y-u-i (przeciągamy samogłoski). Wsiedli na nie i pojechali przez prerię (usta jak do „i”, klaskanie), a potem przez most (usta jak do „u” i klaskanie). Wrócili do wioski i witają się ze swoimi dziećmi (cmokając całujemy palce prawej ręki) i żonami (cmokając całujemy palce lewej ręki).

„Dzień dobry misiu”

Dzisiaj twój język będzie małym misiem, a buzia jego domkiem. **Miś** obudził się wczesnie rano – **poprzeciągał się, poziewał** (szerokie ziewnięcie). **Zrobił poranną gimnastykę** – kilka **podskoków** (unoszenie języka na górny watek dziąsłowy), kilka **wymachów rąk** (wypychanie językiem policzków) i **pięć okrążeń** (w prawo i w lewo) **wokół stołu** (ruchy okrężne języka w przedsionku jamy ustnej, usta zamknięte). **Umył ząbki** (oblizywanie czubkiem języka górnych i dolnych zębów po wewnętrznej stronie przy zamkniętych i otwartych ustach). **Postanowił policzyć swoje ząbki** (dotykanie czubkiem języka każdego zęba na dole i górze). **Nagle poczuł wielki głód** i **ustyszał jak mu burczy w brzuchu** (wibrowanie wargami bbb,bbb). **To znak, że pora na śniadanie i pyszny miodek** (oblizywanie warg). **Wyjrzał przez okno** (wysuwanie szerokiego języka na zewnątrz jamy ustnej). **Zobaczył Zosię i Jacka**. **Przestał im całuski** (cmokanie ustami - naśladowanie posyłania całusków). **Dzieci zaprosiły go na spacer do lasu.**

➤ **WIERSZYKI LOGOPEDYCZNE**

"Co słyszeć na wsi?"

Co słyszeć? Zależy - gdzie.

Na łące słyszeć: **Kle, kle!**

Na stawie: **Kum, kum!**

Na polu: **Ku - ku, ku - ku!**

Przed kurnikiem: **Kukuryku!**

Ko - ko - ko - ko - ko! - w kurniku.

Koło budy słyszeć: **Hau, hau!**

A na progu: **Miau...**

A co słyszeć w domu,

Nie powiem nikomu!

„W zagrodzie Małgosi”

Wieczorem w zagrodzie cioci Małgosi
Każde zwierzątko o jedzenie prosi.
Piesek szczeka: **HAU, HAU, HAU,**
Kotek miauczy: **MIAU, MIAU, MIAU,**
Kura gdacze: **KOD, KO, DA**
Kaczka kwacze: **KWA, KWA, KWA.**
Gąska gęga: **GĘ, GĘ, GĘ**
Ona też chce najeść się.
Owca beczy: **BE, BE, BE,**
Koza muczy: **ME, ME, ME,**
Indor gulaga: **GU, GU, GU**
Krowa ryczy: **MU, MU, MU,**
Konik parska: **PRR, PRR, PRR**
A pies warczy: **WRR, WRR, WRR.**
I tak gra orkiestra ta, aż Małgosia jeść im da.

"Zwierzęce gadanie"

Co mówi bocian, gdy żabkę zjeść chce? -**Kle, kle, kle.**
Co mówi żaba, gdy bocianów tłum? -**Kum, kum, kum.**
Co mówi kotek, gdy mlecza by chciał? -**Miau, miau, miau**
Co mówi kura, gdy znosi jajko? —**Ko, ko, ko.**
Co mówi kogut, gdy budzi się w kurniku? —**Ku-ku-ryku.**
Co mówi koza, gdy jeść jej się chce? —**Me, me, me.**
Co mówi krowa, gdy brak jej tchu? —**Mu, mu, mu.**
Co mówi piesek, gdy kość zjeść by chciał? —**Hau, hau, hau.**
Co mówi baran, gdy spać mu się chce? —**Be, be, be.**
Co mówi ryba, gdy powiedzieć chce?
Nic! Przecież ryby nie mają głosu!

Linki do przykładowych zabaw logopedycznych:

<https://www.youtube.com/watch?v=WaY-RDjS9Kg>

<https://www.youtube.com/watch?v=zA85oayoC2Q>

<https://www.youtube.com/watch?v=Lod1r88h61I>

<https://www.youtube.com/watch?v=O0MpLFOeYvc>

<https://www.youtube.com/watch?v=82cmcm81sHY>

<https://www.youtube.com/watch?v=zA85oayoC2Q&t=91s>

<https://www.youtube.com/watch?v=ous0j0xpmME>

Opracowała

Justyna Siemińska

Zestaw zabaw i ćwiczeń logopedycznych został opracowany na podstawie:

1. Chmielewska Elżbieta „Zabawy logopedyczne i nie tylko : poradnik dla n-li i rodziców” MAC 2001
2. Dembińska Małgorzata : „ Domowe zabawy logopedyczne” WSiP 1999
3. Rutkowska - Błochowiak Iwona : „Gimnastyka buzi na wesoło” Bonami 2002